

ARCHIMEDES

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Erasmuse programmi raames õpitu arvestamine, ülekandmine ja akadeemilisel õiendil kajastumine (kokkuvõtte uurimusest)

Koostanud:

Gunnar Vaht
Eesti ENIC/NARIC keskus
Sihtasutus Archimedes

Tallinn, august 2010

**Erasmuse programmi raames õpitu arvestamine, ülekandmine ja akadeemilisel õiendil kajastumine
(kokkuvõtte uurimusest)**

Bologna Ekspertide projekti raames viidi ajavahemikul november 2009 kuni veebruar 2010 Sihtasutus Archimedese hariduskoostöö keskuse kõrghariduse büroo ja Eesti ENIC/NARIC keskuse poolt läbi uurimus Erasmuse programmi raames õpitu arvestamisest, ülekandmisest ja akadeemilisele õiendile kandmisest Eesti kõrgkoolides. Uuringu eesmärk oli hetkeolukorra kaardistamine, kokkuvõtte tegemine ning kõrgkoolidele soovitude ja nõuannete jagamine.

Uurimuse läbiviimiseks esitasid kõrgkoolid näidised õppelepingutest, välisriigi õppeasutuste tõenditest ja akadeemilistest õienditest. Kokku osales projektis 14 kõrgkooli:

- ülikoolid
 - Eesti Kunstiakadeemia
 - Eesti Maaülikool
 - *Estonian Business School*
 - Tallinna Tehnikaülikool
 - Tallinna Ülikool
 - Tartu Ülikool

- rakenduskõrgkoolid
 - Eesti Infotehnoloogia Kolledž
 - Sisekaitseakadeemia
 - Tallinna Kommertskolledž
 - Tallinna Pedagoogiline Seminar
 - Tallinna Tehnikakõrgkool
 - Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
 - Tartu Kõrgem Kunstikool
 - Võrumaa Kutsehariduskeskus

Õigusaktid ja õppeperioodide tunnustamine

Erasmuse programmi raames läbib üliõpilane osa õpinguid välisriigi kõrgkoolis, mida arvestatakse osana lähetava kõrgkooli (kodukõrgkooli) õppekava täitmisel.

Osaõpingute e. õppeperioodide arvestamist ja tunnustamist reguleerib Lissaboni tunnustamise konventsioon (1997), mille Eesti on ratifitseerinud. Vastavalt konventsioonile tunnustatakse teises riigis kõrghariduse õppekava raames läbitud õppeperioode. Tunnustatakse seda õppeperioodi, mida saab kõrgkool arvestada õppekava täitmisel. Kui välisriigi kõrgkoolis läbitud õppeperioodi õppekava erineb oluliselt vastuvõtva kõrgkooli õppekavast, võib õppeperioodi ülekandmiseks mitte tunnustada (Artikkel V.1).

Õppeperioodide tunnustamist hõlbustab varasem kokkulepe õppeasutuste vahel (Artikkel V.3). Juhul, kui mobiilsusprogrammi raames on sõlmitud kokkulepped õppekava sisu või üksikute kursuste läbimise kohta, on oluline kokkulepetest kinnipidamine ning õpingute maksimaalses mahus arvestamine.

Lisaks Lissaboni tunnustamise konventsioonile reguleerib välisriigis läbitud õppeperioodide hindamist ja tunnustamist Vabariigi Valituse 06.04.2006. a määrus nr 89 „Välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigis antud kvalifikatsioonide nimetuse kasutamise tingimused ja kord”. Määruse kohaselt tunnustatakse välisriigi õppekava raames läbitud õppeperioode õpingute jätkamiseks samal kõrgharidusastmel. Õppeperioodi arvestatakse Eesti kõrgharidusastme õppekava täitmisel suurimas võimalikus mahus vastavalt õppeasutuse kehtestatud korrale (§12 lg2).

Oluline on siinkohal rõhutada, et tunnustatakse õppeperioodi, mis on toimunud selleks pädeva asutuse juures, millel on pädeva asutuse tunnustus asukohariigis ja mida välisriik peab oma kõrgharidussüsteemi osaks (§12 lg1). Erasmuse programmi raames saavad osaleda vaid selleks pädevad ja asukohariigis tunnustatud asutused. Küll aga tuleb arvestada, et programmis osalev üliõpilane ei pruugi võtta kursuseid akrediteeritud õppekava ainetest või õpib kõrgkooli täienduskoolituskursustel, mille läbimisel saadav kvalifikatsioon ei ole ametlikult tunnustatud või mis ei ole kõrgharidust tõendav.

Välisriigi õppeasutuse tõendid

Erasmuse programmi raames läbitud õpingute järel väljastab välisriigi õppeasutus tõendi õpingute, läbitud ainekursuste või moodulite, nende mahu ja tulemuste kohta.

Enamus uuringu aluseks olnud välisriigi õppeasutuste tõenditest on vormistatud korrektselt ja need omavad piisavat teavet ainete arvestamiseks ja ülekandmiseks. Ainsaks oluliseks probleemiks on, et 75% tõendite puhul puudub selge viide õpingute taseme kohta. Puudub teave, kas üliõpilase poolt võetud ained olid kõrghariduse esimese, teise või kolmanda astme kursused. Mõnedel juhtudel on koos läbitud ainega märgitud ainekoodid, mille kaudu on võimalik õpingute taset tuvastada.

Üksikute tõendite puhul esineb järgmisi vajakajäämisi:

- õppetöö tulemused on antud vaid ECTS hindedüsteemis ning seega ei ole arvestatud, et Euroopas kasutatakse valitsevalt absoluutväärtusel baseeruvaid hindamissüsteeme. ECTS hindedkaala aga ei kajasta õppuri tegelikke teadmisi ainet;
- tulemused on antud siseriikliku hindamissüsteemi alusel, kuid puudub hindamissüsteemi kirjeldus;
- puuduvad andmed läbitud ainekursuste või moodulite kohta. On vaid märges, et õpiti teatud perioodil Erasmuse programmi raames.

Nimetatud puuduste olemasolul, kaasa arvatud juhul kui puudub viide õpingute taseme kohta, on vastuvõtval kõrgkoolil vajadus hankida lisainformatsiooni teistest allikatest või kontakteeruda tõendi välja andnud kõrgkooliga andmete täpsustamiseks.

Õppelepingud ja mahud

Õppeleping (*Learning Agreement*) on dokument, milles üliõpilane, kodukõrgkool ja vastuvõttev välisriigi kõrgkool lepivad kokku üliõpilase poolt võetavad ainekursused või moodulid ja nende mahu. Õppelepingut on võimalik enne Erasmuse programmi raames õpingutele asumist kui ka õpingute ajal muuta. Muudetud õppelepingus lepitakse esialgsega võrreldes kokku ainete muutmises.

Kokku esitati uurimuse tarbeks 44 õppelepingut, nendest kümme oli hiljem muudetud. Üldjuhul peeti õppelepingutest kinni. Üliõpilaste poolt võeti ja läbiti neid ainekursusi ja vastavas mahus nagu oli kantud õppelepingusse või muudetud õppelepingusse. Viie õppuri puhul ei vastanud tegelik õpe õppelepingus kokkulepitule vähesel määral ja viie õppuri puhul oli erinevusi olulises ulatuses. See tähendab, et uurimuseks esitatud õppelepingute kohaselt ei õppinud õppelepingus kokkulepitud ainete ja mahtude järgi vähemal või enamal määral 22,7% üliõpilastest.

Üldjuhul läbiti Erasmuse programmi raames õpingud välisriigi kõrgkoolis täiskoormusega. Programmis osalenud üliõpilase maht ühes semestris oli keskmiselt vahemikus 20...35 ECTS ainepunkti semestris või 50...65 ECTS ainepunkti aastas. Kaheksa üliõpilase puhul oli võetud maht alla 20 ECTS ainepunkti semestris (s.h. kahe üliõpilase puhul oli mahuks 14 ECTS ainepunkti ja kahe üliõpilase puhul 15 ECTS ainepunkti). Kaks õppurit läbisid ühe aasta jooksul õpingud mahuga 29 ECTS ainepunkti.

Esines ka väga suuri ja teoreetiliselt võimatuid mahte. Nii oli ühe õppuri semestrimaht 60 ja ühe üliõpilase puhul 69 ECTS ainepunkti. Ühe õppuri aastamaht oli 77 ECTS ainepunkti.

Õpingute arvestamine ja ainepunktide ülekanndmine

Ainete ülekanndmine on problemaatiline ning kõigi ainete/moodulite ja ainepunktide ülekanndmine täies mahus on pigem erand. Uuringus osalenud kõrgkoolide puhul on kõige täpsemad ülekannded selles osas teinud Eesti Maaülikool, Eesti Infotehnoloogia Kolledž, *Estonian Business School* ja Tartu Kõrgem Kunstikool. Samas tuleb arvestada, et kõrgkoolil ei ole võimalik arvestada aineid või mooduleid, mis ei vasta õppelepingus või muudetud õppelepingus kinnitatule ning kui Erasmuse programmis osalenud üliõpilane on võtnud erialakaugteid õppekavaväliseid aineid omal valikul.

Teine peamine tõrge ainepunktide ülekanndmisel on kõrgkoolide oma õppekavaga kehtestatud ainete ja nende mahtude täpne järgimine. Kõrgkoolide seisukoha järgi ei ole välisriigi aine sageli sama pealkirja ega mahuga, mis on kodukõrgkooli õppekavas ette nähtud ning erinevusi esineb ka sisus. Mitmes kõrgkoolis puudub paindlik võimalus õppekavaga kehtestatud ainete loetelus kõrvelekaldeid aktsepteerida.

Ühe kõrgkooli komisjoni otsuses on sõnastatud, et taotletud mahus ainepunkte antud aine puhul ei saa üle kanda, kuna kodukõrgkooli õppekavas on sama aine väiksema mahuga. Väidetavalt ilmestab antud sõnastus kõigi nende kõrgkoolide toiminguid originaalsooritusele mittevastava mahu arvestamisel. Sellest tulenevalt on Erasmuse programmis läbitud ained kantud kas:

- 1) valdavalt vabaaineteks (juhul, kui ained ei ühti kohustuslike või valikainetega);
- 2) antud enam ainepunkte, kui tegelikult välisriigi õppeasutuses saadi, kuna kodukõrgkooli sama aine maht on suurem;
- 3) antud vähem ainepunkte, kui tegelikult välisriigi õppeasutuses saadi, kuna kodukõrgkooli sama aine maht on väiksem.

Üldjuhul kantakse ainepunkte üle vähem, kui tegelikult saadi. Suuri erinevusi esineb kogu õppeperioodi ja selle mahu ülekandmisel. Nii on saadud 22 ECTS ainepunkti korral üle kantud aineid kogumahuga 7,5 AP-d (= 10,75 ECTS punkti); 29 ECTS punkti korral 16 AP-d (= 24 ECTS punkti); 24 ECTS punkti korral 12 AP-d (= 18 ECTS punkti); 45 ECTS punkti korral 16,5 AP-d (= 24,75 ECTS punkti); 69 ECTS punkti korral 43 AP-d (= 64,5 ECTS punkti); 45,5 ECTS punkti korral 27 AP-d (= 40,5 ECTS punkti); 18 ECTS punkti korral 9 AP-d (= 13,5 ECTS punkti); 77 ECTS punkti korral 45 AP-d (= 67,5 ECTS punkti); 55 ECTS punkti korral 20 AP-d (= 30 ECTS punkti) jne. Viie kuni kümne ECTS ainepunkti võrra väiksem ülekandmine õppuri kohta ehk olulise osa tehtud töö mitteametamine on olnud tavaline.

Paljudel juhtudel on enamikes kõrgkoolides jäetud ka ained üle kandmata, kuna antud aineid ei ole kodukõrgkooli kohustuslike, valik-, vaba- ega muude ainete hulgas. Üle kandmata on jäetud ka juhul, kui õppetöötulemus ei ole selle sooritanule olnud sobiv ning ta ei taotle selle ülekandmist.

NÄIDE 1

Välisriigi kõrgkoolis on ühe semestri jooksul läbitud kaheksa ainet kogumahuga 31 ECTS ainepunkti. Õppeosakonna ettepanek on üle kanda seitse ainet kogumahuga 18 AP-d (27 ECTS punkti). Akadeemilisel õiendil kajastub nendest kolm ainet kogumahuga 7 AP-d (10,5 ECTS punkti):

<i>Originaalsooritus</i>	<i>soovitus ülekandeks (õppeosak. esildis)</i>	<i>tegelik ülekanne</i>
<i>Aine A – 2 ECTS</i>	-	-
<i>Aine B – 1 ECTS</i>	<i>1 AP (= 1,5 ECTS)</i>	-
<i>Aine C – 7 ECTS</i>	<i>3 AP (= 4,5 ECTS)</i>	-
<i>Aine D – 7 ECTS</i>	<i>3 AP (= 4,5 ECTS)</i>	<i>3 AP (= 4,5 ECTS)</i>
<i>Aine E – 5 ECTS</i>	<i>7 AP (= 10,5 ECTS)</i>	-
<i>Aine F – 4 ECTS</i>	<i>2 AP (= 3 ECTS)</i>	<i>2 AP (= 3 ECTS)</i>
<i>Aine G – 5 ECTS</i>	<i>2 AP (= 3 ECTS)</i>	<i>2 AP (= 3 ECTS)</i>

NÄIDE 2

Mõnede ainete eest on ainepunkte antud originaalsooritusest oluliselt rohkem, teiste ainete eest oluliselt vähem:

<i>Originaalsooritus</i>	<i>ülekanne</i>
<i>Aine A – 11 ECTS</i>	<i>4 AP (= 6 ECTS)</i>
<i>Aine B – 10 ECTS</i>	<i>4 AP (= 6 ECTS)</i>
<i>Aine C – 18 ECTS</i>	<i>25 AP (= 32,5 ECTS)</i>
<i>Aine D – 24 ECTS</i>	<i>4 AP (= 6 ECTS)</i>
<i>Aine E – 2 ECTS</i>	<i>2 AP (= 3 ECTS)</i>
<i>Aine F – 1 ECTS</i>	<i>4 AP (= 6 ECTS)</i>

NÄIDE 3

Õppelepingus on kokku lepitud võtta välisriigi õppeasutuses 10 ainet. Tegelikult õpiti viit ainet millest sooritati neli ning millest omakorda kanti üle kaks ainet. Ülekantud kahe aine eest anti kodukõrgkooli poolt vähem ainepunkte kui välisriigi õppeasutuses saadi. Näide ilmestab, kuidas Erasmuse programmi raames kokku lepitud õpinguid võetakse oluliselt väiksemas mahus, mida omakorda ei kanta ka kodukõrgkoolis üle:

<u>originaalsooritus</u>	<u>ülekanne</u>
Aine A - 5 ECTS	-
Aine B - 5 ECTS	2 AP (= 3 ECTS)
Aine C - sooritamata	-
Aine D - 5 ECTS	2 AP (= 3 ECTS)
Aine E - 5 ECTS	-

Kui valitsev on originaalsooritusest ja tehtud töö eest väiksemas mahus ainete ja ainepunktide ülekandmine, esineb juhtumeid, kus antakse ainepunkte rohkem või loetakse sooritatuks aine, mida tegelikult õpitud ja sooritatud ei ole. Näiteks on isik teostanud välisriigi ülikooli juures praktika mahuga 6 ECTS ainepunkti. Kodukõrgkool on aga praktika eest andnud 6 AP-d, mis vastab 9 ECTS ainepunktile. Kahel juhul on kodukõrgkool kandnud üle aine, mis oli õppelepingus, kuid mis tegelikult jäi välisülikoolis võtmata ega kajastu selle poolt välja antud õiendil.

Hälbed ainepunktide ümberarvestamisel

Kuni 2008/2009 õppeaastani kehtinud ainepunktisüsteemis, kus ühele ainepunktile (AP) vastas 1,5 ECTS ainepunkti, võib esineda hälbed ECTS ainepunktide ümberarvestamisel AP-deks. Ümberarvestamisel täpsusega 0,5 ümardamisel võib üliõpilane saada kas rohkem või vähem ainepunkte kui originaalsoorituse eest saadi. Üldjuhul on aine eest, mille maht oli 1 ECTS ainepunkti, antud kodukõrgkoolis ülekandmisel 0,5 AP-d, kuid 0,5 AP-d on võrdne 0,75 ECTS ainepunktiga. Aine eest, mille maht oli 2 ECTS ainepunkti, on antud 1 AP, mis tegelikult vastab 1,5 ainepunktile ECTS süsteemis.

Tekkinud on ka olukordi, kus ümardamise tulemusel saadakse ainepunkte originaalsoorituses saadud punktidest enam. Näiteks aine mahuga 4 ECTS ainepunkti ümardatakse ülekandmisel 3 AP-ks, mis võrdub aga 4,5 ECTS ainepunktiga.

Ümardamisel tekkinud hälbed ei ole üksikute ainete lõikes olnud suured, kuid Erasmuse programmi raames võetud paljude ainete kogusummas võib erinevus tekkida kuni 5 ECTS ainepunkti.

Üks uuringus osalenud ülikool ei arvuta ainepunkte täpsusega 0,5, vaid täpsusega 0,1, mille tulemusel ECTS ainepunktide AP-esse arvestamine on olnud täpsem. Aine, mille maht oli 5 ECTS ainepunkti, on antud 3,3 AP-d või aine, mille maht oli 4 ECTS ainepunkti, on antud 2,7 AP-d.

Erasmuse programmis osalemine magistriastmes

Neli ülikooli on esitanud kokku seitse näidet, kus Erasmuse programmi raames on välisriigi kõrgkoolis õppinud magistrant. Neist kolmel juhul (kahes ülikoolis) on magistrant õppinud välisriigis kõrghariduse esimesel astmel ning koduülikool on need õpingud arvestanud ja ainepunktid üle kandnud magistriõppesse.

Välisriigi tõenditel, mille on esitanud magistriõppe raames välisriigis õppinud magistrant, esinevad järgmised viited tasemele:

- *Course: BSc*
- *Level of studies: University undergraduate programme (6 semesters)*
- *Degree programme* (antud juhul küll otsene viide puudub, kuid Soome kõrgkoolide puhul viide *Degree programme* viitab kõrghariduse esimesele astmele. Kõrghariduse teise astme õpingute puhul kasutatakse terminit *Master's programme*. Samuti on õiendil antud ainete juures koodid vahemikus 101-499, mis on *Kandidaatti (Bachelor)* taseme kursused.

Kõigil kolmel juhul ei ole koduülikool kas märganud välisriigi õiendil olevat viidet bakalaureusetaseme õpingutele või on ainete ülekandmine olnud teadlik.

Õppetöö tulemused (hinded)

Enamike kõrgkoolide (11) poolt on välisriigi hindamissüsteemis saadud tulemused arvestatud ümber Eesti hindamissüsteemi eristava hindena. Kahe õppeasutuse puhul on kasutatud mõlemat, nii eristavat kui mitteristavat hindamist. Üks kõrgkool ei ole hindeid konverteerinud, vaid kasutanud mitteristavat hindamist märkega „arvestatud”.

Hinnete ümberarvestamisel esineb hulgaliselt ja valdavalt arusaamatut ning tõenäoliselt ebaadekvaatset „konverteerimist”. Esineb juhtumeid, kus välisriigi väga kõrgete hinnete puhul on antud hindeks 3 (C), või kus suhteliselt keskpäraseid hindeid on ümber arvestatud hindeks 5 (A). Ühe õppeasutuse puhul on Erasmuse programmis osalemise koonddindeks antud 5 ning viidatud ECTS arvestuslikule hindele A, kuigi välisriigi õppeasutuses läbitud 11 aine hinded olid ECTS skaalal vahemikus B...E.

Samuti võib täheldada järjepidevuse puudumist, kus välisriigi hindamissüsteemi sama hinde puhul on antud erinev hinne Eesti hindamissüsteemis. Näiteks on välisriigi hindamissüsteemi hindele A- antud erinevate ainete puhul hindeks 4(B) või 3(C). Samaaegselt on näiteid, kus välisriigi hinded skaalal olevatele erinevatele hinnetele on antud üks hinne Eesti süsteemis. Näiteks on välisriigi õppeasutuses saadud hindeid märkega „excellent” kui ka „very good”, kuid mõlemal juhul on Eesti kõrgkooli poolt antud hindeks 5(A) – „suurepärase”.

Esineb juhtumeid, kus välisriigis saadud väga head hinded on arvestatud ümber hinneteks 5 (A), madalamaid tulemusi aga ümber arvestatud ei ole ning nende asemel on kasutatud mitteristavat hindamist märkega „arvestatud” või on kehvamate tulemustega ained jäetud üle kandmata.

Kahe õppeasutuse poolt on antud välisriigis hindamata õpingute eest hinne.

Uuringu käigus ei täheldatud ühtegi korrektset välisriigi hinnete ümberarvestamist. Eesti ENIC/NARIC keskus toetab teisest hindamissüsteemist tulemuste ülekandmist mitteeristava (märkega „arvestatud”) hindamise kaudu.

Õpingute kajastumine akadeemilisel õiendil (ainete märkimine)

Erasmuse programmi raames omandatu on kantud akadeemilisele õiendile ja kajastub vastava viitega välisriigi õppeasutusele, kus ained/moodulid läbiti ja eksamid/arvestused sooritati. Vaid ühe kõrgkooli puhul vastav viide ja teave puudub ning välisriigis omandatu on kantud kodukõrgkooli aineteks.

Eestikeelseid akadeemilisi õiendeid esitas uurimuse tarbeks 11 kõrgkooli. Kuus kõrgkooli nendest on välisriigi õppeained tõlkinud ning akadeemilisele õiendile on kantud aine/mooduli eestikeelne nimetus. Kaks kõrgkooli on lisaks eestikeelsele tõlkele lisanud sulgudes aine või mooduli nimetuse originaalis ja üks kõrgkool on kandnud aine nimetused ainult originaalis.

Kahe kõrgkooli puhul on kõik välisriigi ained/moodulid koondatud ühe nimetaja alla vastavalt märkega „üliõpilaste mobiilsuse programm (Erasmus/Comenius)” (*kirjapilt muutmata*), või näiteks „Subjects completed at University A (*õppeasutuse nimi*) in the amount of X Credit points”.

Ainenimetused on valdavalt tõlgitud korrektselt ja täpselt, kuid esineb ka tõlkeid, mis ei vasta või ei vasta osaliselt originaalnimetusele. Näiteks esineb tõlkeid, mida ei saa lugeda täpseks, täielikuks või mis ei vasta aine originaalnimetusele ega sisule:

originaalis

English Fluency – Advanced 1
Intercultural Training for the USA
Intercultural Management
Intercultural Sensitisation for the Asian Market
Dutch Work Values
European Union – Myth or Reality?
Text Analysis for Social Sciences
Introduction to Intercultural Communication

tõlgitud

Inglise keel
USA kultuur
Erinevate maade kultuuride juhtimine
Aasia kultuurid
Hollandi maatundmine
Euroopa Liidu erikursus
Teksti analüüs
Sissejuhatus rahvusvahelisse suhtesse

Tõlkeviga või ainenimetuse ebatäpne edastamine on siiski harv. Aine või mooduli nimetus tuleb aga edastada täpselt. Soovitav on märkida akadeemilisele õiendile aine või mooduli nimetus originaalis, millele võib lisada tõlke eesti keelde.

Välisriigis läbitud ained või moodulid on üldjuhul selgelt kodukõrgkoolis läbitust eraldatud kas omaette jaotuses üldise aineteloendi alguses või lõpus või tähistatud indeksiga, kus ainete nimekirja lõpus viidatakse välisriigi kõrgkoolis omandatule.

SOOVITUSED

Hea praktika	Mitte nii hea või mitteaktsepteeritav praktika
1. Õppelepingud ning tegelik õppetöö	
Üliõpilane õpib ja läbib Erasmuse programmi õppelepingus kokkulepitud ained/moodulid ning vastavas mahus.	Üliõpilane õpib vaid osa õppelepingus nimetatud ainetest/moodulitest.
	Üliõpilane õpib aineid ja mahus, mis õppelepingus ei kajastu ning millest kodukõrgkool ei ole teadlik.
	Üliõpilane õpib Erasmuse programmi raames erialakaugeid ained ning seda oluliselt väiksemas mahus kui täisajaga õpe ette näeb.
	Magistrant on Erasmuse programmi raames õppinud bakalaureuse tasemel.
2. Õpingute arvestamine	
Kõik originaalsooritused on üle kantud.	Õppelepingus kajastuvaid aineid ei ole üle kantud, kuna kodukõrgkooli õppekavas vastavaid aineid ei ole.
Kõik õppelepingus fikseeritud originaalsooritused on arvestatud ja üle kantud. Ained/moodulid, mis ei kajastu õppelepingus, kuid mis on võetud lisaks, arvestab kõrgkool vastavalt õppekavale maksimaalses võimalikus mahus.	Kõik või enamik aineid (ka erilaga otseselt seotud) on arvestatud vabaaineteks, kuna kodukõrgkooli eriala-, kohustuslike ja valikainete hulgas vastavaid aineid ei ole.
3. Ainepunktide ülekanne	
Ainepunktid on üle kantud originaalsoorituse mahus.	Ainepunkte on antud originaalsooritusega võrreldes vähem või rohkem, võttes arvesse sama aine mahu kodukõrgkooli õppekavas.
	Ainepunkte on antud vähem, kuna kõrgkooli seisukohalt ei tohi õppekava täita enamas mahus kui õppekavaga on ette nähtud või on ainepunkte originaalsooritusega võrreldes vähem antud mõnel muul põhjusel.
	Välisriigi õppeasutuse bakalaureusetaseme õpingud on kantud magistriõppesse.
	Ainepunkte on antud originaalsooritusega võrreldes rohkem või ainete eest, mida õpitud ei ole. See tähendab, et tunnustatud ja

	arvestatud on sooritamata tööd.
	ECTS ainepunktide ülekandmisel ja arvestamisel AP-desse ei ole tehtud täpset jagamistehet 1,5-ga, mille tõttu esineb ümardamise hälbeid.
4. Õppetöö tulemused (hinded)	
Välisriigi hindamissüsteemi hinded on kantud üle mitteeristava hindamisena „arvestatud” („pass”).	Välisriigi hindamissüsteemi hinded on „konverteeritud”.
	Välisriigi hindamissüsteemi samale hindele on antud erinevad vasted Eesti hindamisskaalal.
	Välisriigi õppeasutuses mitteeristava hindamise korral on kodukõrgkoolis antud hinne.
	Väga heade originaalsoorituste korral antakse kõrged hinded Eesti hindedeskaalal. Madalad hinded on aga üle kantud mitteeristava hindega „arvestatud”.
5. Õpingute kajastumine akadeemilisel õiendil	
Välisriigi kõrgkoolis läbitud ained kajastuvad akadeemilisel õiendil originaalsooritustena koos viidetega, millise kõrgkooli juures ained läbiti. Vastavad ained on kas eraldi plokina või tähistatud indeksiga või on muul moel selgelt tähistatud.	Akadeemilisel õiendil ei kajastu teises kõrgkoolis õpitu. Ained on näidatud koduülikooli ainetena ja sooritustena.
Välisriigi õppeained on akadeemilise õiendile kantud originaalkeeles, mille järele sulgudes on antud tõlge eesti keelde.	Välisriigi õppeasutuse ained on akadeemilisele õiendile kantud eesti keeles.
Välisriigi õppeasutuse korral on õppeasutuse nimi originaalkeeles, nagu välisriigi õppeasutuse poolt välja antud tõendil.	Välisriigi õppeasutuse ained on akadeemilisel õiendil ainult originaalkeeles. Puudub tõlge eesti keelde.
Viide Erasmuse programmis osalemisele on soovitatav viidata akadeemilise õiendis p. 6.1.	Välisriigi ained või moodulid on akadeemilisele õiendile kandmata. Märgitud on kokkuvõtvalt, et õpitud on välisriigi kõrgkoolis teatud mahus.